

Előfizetési árak:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 " "
Negyedévre 3 " "
Egy órára 1 " "
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer Pál könyvkereskedése Nagybecskerek, Hunyady (fő-)utca 10. sz., hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

TORONTÁL.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, vasár- és ünnepnapok kivételével.

Uj inség.

Nagybecskerek, márczius 16.

Az angol szénmunkások strike-ja, a legkülönösebb minden strike közt, melyeket a munkás strike mozgalom okozott, tehát mégis folyamatban van, ámbár létrejötté ugyszólván a legutolsó óráig kérdéses volt. Különös ez a strike kiterjedése, oka és a következmények folytán, melyeket maga után vonnia kell, — szóval úgy lény, mint ama körülmények folytán, melyek kísérik. Hogy Angliában 400.000 ember mint egy parancsszóra szünetel, már magában érdekes és aggasztó. Még fontosabb lesz a dolog az által, hogy e strike tárgya a szén, tehát az a termék, mely az összes iparnak több a mindennapi kenyérnél, mely minden ipari működésnek egyáltalán az éltető levegője. Ez értelemben szabad tehát tényleg betüszert széninségről beszélni s hogy mily irtóztató baj ez a betegség, azt 1875-ben egyszermártapasztalta Angolország. A szén inség idején a gőzhajóknak és vasutaknak járataikat korlátozni, a gyáraknak üzemüket részint redukálni, részint egészen beszüntetni kell. Ez által fennakad a gazdasági forgalom,

a munkások tizezrei kenyerüket veszítik s általános válság ejti hatalmába az egész gazdasági életet. Már mutatkoznak mindezek a hatások Angliában. A vasutak beszüntették menetrendszerű vonataik egy részét, hogy takarékoskodjanak a meglévő szénkészletükkel, a fémgyárak id-iglenes üzembeszünetet jeleztek munkásaiknak, sörfőzdek és szeszégetők szünetelnek s egyéb számos iparágak is lemondtak egyidőre tevékenységükről, tekintettel a szénszükségre.

Ily terjedelmes rombolásokkal szemben valóban szabad kérdezni, — mind ez mi által okoztatott? Az angol szénbányászok határozták el a strike-ot. A modern felfogás szerint, mely már sok fontos engedményt tett a szocialista eszmének, ezt tenni jogukban volt, a mennyiben képesek voltak általa a maguk helyzetét javítani. A szénbányásznak ahhoz végre is semmi köze, hogy az, a mi az ő érdekét előmozdítja, más szakmák munkásait megfosztja keresetüktől. Más munkások, ha jónak találják, ám keressék a saját előnyüket és felvannak mentve a kötelesség alól, e mellett tekintettel lenni a szénmunkások ér-

dekére. A kérdés tehát csak az, vajjon a most strike-oló szénbányászoknak meg lesz-e a maguk haszna a munkaszünetből? És erre határozottan tagadólag kell hangzani a válasznak.

A mostani strike állítólagos oka az volt, hogy a szénbányászok egy részétől a munkaadók a szénpiac alacsony áraitra való hivatkozással azt várták, hogy belenyugosznak egy ötszázalékos bérleszállításba. Hogy a bérek e leszállítását lehetetlenné tegyék, titkon vagy hallgatag egyetértésben a szénbányabirtokosokkal elhatározták a munkások a strike-ot. Ezt az egyetértést okvetlen fel kell tenni, mert azzal a strike csak bűn, nélküle azonban épenséggel örütség lenne. Ime a bizonyíték. Ha csak két hétig tart is a strike, a munkások elveszítik két heti bérüket, a mi épen öt százalékát teszi egy évi keresetüknek. De veszteségük nem csak erre szorítkozik. A két munkaszünetes héten a strike-oló nem csak semmit nem keres, hanem családját eltartása a végett megtakargatott garasait is el kell költenie, vagy adósságot csinál. Ez az évi keresetnek további 3—4 százaléki veszteségét teszi. A strike-

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Márczius Idusán.

(Felolvasás.)

(A kereskedő-íjak márczius 15-iki ünnepélyén tartotta: Kis Sándor dr.)

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

A magyar szabadság születésének emlék-ünnepé nálunk a márczius idusa.

Valamikor, régen, egy márczius idusán a szabadság képviselői gyilokkal ölték meg a legfőbb hatalmat; nálunk pusztá szóval tették szabaddá a legmagasztosabb — de mindaddig századok óta bilinesbe vert — emberi eszmét.

„Szabad sajtó! . . . — kiált fel határtalan örömben 1848. márczius 15-én e küzdelem diadalmas vezére: Petőfi Sándor. — Ha tudnám, hogy a hazának nem lesz rám szüksége, szívembe mártanám kardomat, s úgy irnám le haldokolva piros véremmel e szavakat, hogy itt álljanak e piros betűk (naplójában), mint a szabadság hajnalsugarai.”

— És így folytatja naplóját:

„Ma született a magyar szabadság, mert ma esett le a sajtóról a bilines . . . Vagy van olyan együgyű, ki azt képzelje, hogy szabadsajtó nélkül lehet bármely nemzetnek szabadsága? Üdvözleg születésed napján, magyar szabadság! először is én üdvözöllek, ki imádkoztam és küzdöttem érted, üdvözöllek oly magas örömmel, a milyen mély volt fájdalmam, midőn nélkülöztünk tégedet!

Oh szabadságunk, édes kedves ujszülött, légy hosszú életű e földön; élj addig, míg csak él egy magyar; ha nemzetünk utolsó

fia meghal, borulj rá szemfedő gyanánt, . . . s ha előbb jön rád a halál, rántsd magaddal sírodba az egész nemzetet, mert tovább élnie nélküled gyalázat lesz, veled halnia pedig dicsőség!”

Nemzeti önállóságunk kivívásának első zászlaját 1848. márczius 15-én a pesti ifjuság lobogtatta fel; Petőfi lantján viharzott le a magyar szabadság első riadója: a „Talpra magyar.”

Oh, de ki ne ismerné ma, immár 44 év multán a nagy nap szép történetét, melyet nem törvény rendelt ünneppé, hanem azzá avatott a nemzeti lelkesedés, fentart a kegyelet s minden évben megszentel a hálás emlékezet.

E hálás emlékezetnek akarok tolmácsa lenni, midőn ez ünnepi alkalommal mégis — bár röviden összefoglalva elmondom, hogy mi történt hát e napon ezelőtt 44 esztendővel, s miért szent minden magyar ember szívének e nap emléke.

„A szabadság szép virágit
Ugy akarták végzetek —
Ész mindenható tüzeben
S vérmezőkön termenek.”

Igy álmodta meg ezt borongó lelkével az Apotheózis énekes: Bajza.

Még látta felragyogni a nemzeti szellem mindenható tüzét, s még látta nyilni vérmezőkön a szabadság szép virágait; s még a végső kétségbeesés idején megjövendölte, hogy

„A rabszolga újra nép lesz,
Elvező törvényeket,
És az ember újra ember,
A minék teremtetett;
S a szabadság templomában
Trónt az Igazság emel,

Melyet minden féreg,
Minden fűszál ünnepel.”

Az ő lantja megelőzte és kísérte azt a dicső, bár gyászos végű korszakot, melyeknek megnyitója volt az 1848-iki márczius idusa s melynek örök varázshatalmu jel-szava: szabadság.

Mint minden eszme, úgy a szabadság eszméje is a gyémántként hideg fényével kápráztatja szemünket s hatástalan marad mindaddig, míg csak bölcselkedésünk tárgya; de mihelyt szívet és elmét áthatva tetteink indítója s vezére lett, gyújt, világít, melegít és termékenyít, mint a nap.

Csodálatos idő volt az a 48-iki év tavasza; lehellestének érintésétől trónusok inogtak meg, lángra kapott a hamuba temetett szikra, meglombosodott a kiszáradt fa s még a kösziklán is virág termett. Ezek, több, milliók előérzete sejtett, várt, kívánt, követelt, valamit a közeljövőtől. Lázias volt a szív és elme egyaránt. Az újvilág prófétái: költők, írók, szónokok és állam-bölcsek szüntelen tevékenységgel dolgoztak multat s jelent összegyurva egy titok alá rejtett jövőért.

„És leszakadt az ég a földre — írja Petőfi 1848. márczius 17-én — jelenné lett a jövőndő . . . a forradalom kitört Olaszországban. És az eszme csakhamar Párisban termett, majd rohamosan Bécsben és Pesten, de oly rohamosan, hogy a legvéresebb remények is még márczius 14-én este legalább is napok teltére számítottak, holott már ekkor csak órák választották el őket attól a pillanattól, midőn a szabadság eszméi és érzelmi, a szívek e kárhózatba vetett lelkei elhagyhatták börtönüket.

olók tehát 8—9 százalékot adnak, hogy 5 százalékot megmentenek! Ebből látható, hogy nem nagyon szigoruan ítélünk, midőn ezt a strike-ot bűnnek, vagy örültségnek minősítjük. Mi jó sem származhatik belőle a strike-olók számára. A legjobb esetben érzékenyen károsítják önmagukat és minden esetben egyéb munkások tizezeit fosztották meg kenyertől az üzem-leszállítások és beszüntetések által, melyeket a szénstrike okozott, a szénhausse által pedig, mely 14 nap óta tart Angliában, éppen a legszegényebb osztályoknak roppant mérvben megdrágították az életet. A mostani szénstrike valóban egy érthetetlen mellékjelenete a modern bérharcznak.

A képviselőház válaszfelirati vitájának további folyamán az ellenzék részéről többen válaszolni szándékoznak Tisza Kálmán beszédére. Nevezetesen a függetlenségi párt részéről Polónyi Géza, a nemzeti párt tagja közül Horánszky Nándor készül hosszabban foglalkozni e beszéddel. A szabadelvű párt is még több szónokot fog a vitában sorompóba állítani és pedig Jókai Mórt, Andrássy Gyula grófot, az új képviselők közül Rudnay Bélát, stb. A ház válaszfelirati vitája a legjobb esetben is csak szombatban fog véget érni.

HIREK.

Márczius 15-ike Nagybecskerekben.

A hazafias öröm büszke meglepedettségével írjuk, hogy Nagybecskerek város tegnap óta nagyot nőhetett és nőtt is a magyarság szemében. Megünnepelte márczius tizenötödikét olyan általános lelkesedéssel és akkora nagy közönség jelenlétében, mely — öszintén szólva — fölülmulta minden várakozásunkat. Minden szemben látszott a meglepedés és hazafias öröm tüze, és mindenki

érezte, hogy minő nagy fordulaton ment keresztül ezzel az ünneppel Nagybecskerek, és hogy minő fontos következményei lesznek annak a kezdeményezésnek, mely a márczius 15-iki ünnepet szülte tegnap.

Az ünnepély esti 1/2,9 óra után vette kezdetét és daczára a zuhogó esőnek, a „Korona“-szálló nagy terme zsufolásig megtelt az ünneplő közönséggel, melynek sorai-ban ott láttuk Nagybecskerek társadalmának minden rétegét a szó-szoros értelmében nemzetiség és valláskülönség nélkül.

Egyszóval ünnepelet egész Nagybecskerek és akkora érdeklődéssel és lelkesedéssel kísérte a közönség a program minden egyes számát, hogy a kereskedő-iffak társulatának elnöksége — mely az ünnepélyt rendezte — büszke lehet erre a napra.

A program első számát a „Tied vagyok, tied hazám“ vegyes négyes képezte, mit Vukovics Aranka és Jokly Irma kisasszonyok és Milassin Kálmán dr. és Brájjer Lajos dr. oly precizitással és szárnyaló bensőséggel adtak elő, hogy a közönség egész elragadtatással tapsolt és éljenzett.

A lecsillapult tetszészaj után, szívélyes tapsokkal fogadták az emelvényre lépő kis Francz Ilonkát, ki kedves meghatottsággal és nagyon szimpatikusan adta elő Bajza „Ébresztő“ című költeményét, a végén akkora tapsot aratva, hogy hossza-vége alig akart lenni.

Sternberg Géza hegedü-szólója következett erre, oly tetszést keltve, hogy a kitünő műkedvelő hegedü-virtuoznak meg kellett egy számmal toldani a programot, és oly bravurral játszott el egy magyar népdal egyveleget, hogy a közönség alig akart tőle megválni.

Viharos tapsal üdvözölték a most az emelvényre lépő Kiss Sándor dr. kegyesrendi tanárt, ki az ünnepi emlékbeszédet tartá. A gyönyörű és nemes hazafias tüzi beszédet lapunk mai tárczájában közöljük és itt csak annak a konstatalására

szoritkozunk, hogy a Kiss Sándor tanár kitünő ékesszólással előadott emlékbeszédét a közönség mély esendben és mindvégig nagy figyelemmel hallgatta, a végén pedig tüntetesszerű éljenzésben és tapsban tört ki és a jeles pap-tanárt többször kihivta az emelvényre.

Az utolsóelőtti számot Szukk Antal tanár szolgáltatva, ki nemes pathosszal és teljes átérzéssel adta elő a „Talpra magyar“-t, mit is a közönség zajos, hálás tapsal jutalmazott.

A Liszt Ferencz átiratában adták elő végül Bröderné urhölgy és Geiger Jenny kisasszony zongorán a Rákóczi-indulót. A ritka tökélyvel és bravurosán előadott tüzesítő induló nem tévesztette el hatását és a közönség lelkes tüntetéssel kísérte a két népszerű műkedvelő pompás játékának végét.

Erre csakhamar kiürült a nagy terem és a közönség az éttermetet lepte el, hol ritka lelkes hangulat uralkodott. Ennek adott kifejezést Hadfy Döme kir. közjegyző, a nagybecskereki társaság ez érdekes alakja, ki mintegy a közönség elismerését tolmácsolta egy frappans hatású tósztaban, éltetve az ünnepély rendezőjét Moess Károlyt, az osztrák-magyar bankfiók helyi derék főnökét. Moess Károly válaszul, szerényen elhárítá magától az érdemet és azt e lap felelős szerkesztőjének tudá be. Végh Lajos dr. ügyvéd tüzes lángoló temperamentummal éltette Kossuth Lajost és a közönség frenetikus tetszészaj és éljenzés közben üríté poharát nagy hazánkfára.

E közben a nagy teremben reggelig tartó táncz vette kezdetét, melyen ott láttuk a következő hölgyeket:

Asszonyok: Moess Károlyné, Perisits Zoltán dr.-né, Scossa Dezaóné, Hadfy Dömené, Witt Lászlóné, Piukovits Sándorné, Pálffy Imréné, Farkas Ivánné, Hegedüs Miklósné, Bielek Mihályné, Wachtl Leoné, Francz J. L.-né, Schwarz Mihályné, Weiss Izidorné, Schwarz Lajosné, Engel Sámuelné,

Ekkor született a magyar nemzeti szellem méhéből ama nevezetes 12 pont, melynek czime: „Mit kíván a magyar nemzet?“

Es mit kívánt? Sajtószabadságot és a cenzura eltörlését.

Az emberi szellem és annak terméke békőba volt verve. Az ország nevezetesebb helyein a kormány által cenzorok voltak alkalmazva, kiknek beleegyezése nélkül semmiféle szellemi terméket közre adni, kinyomatni nem volt szabad. S ráadásul az urak még olyanok voltak, kiknek „szolgaságuknál“ csak elméjük korlátoltsága volt nagyobb. Alaposan semmihez sem érve, itéltek a tudomány és szépirodalom minden terméke fölött, szeszély, érdek, tetszés szerint törölve, tépve mások eszmekincseit. De gyalázatos garázdaságuknak márczius 15-ike véget vetett.

Es mit kívánt? Az addig felelősség nélkül gazdálkodó dikastralis kormányzás helyett felelős miniszteriumot és évenkénti országgyűlést Pesten.

Es mit kívánt?

Törvény előtt egyenlőséget, közös teherviselést és az urbéri viszonyok megszüntetését. Igen bizony: örök dicsőség legyen érte jutalma e kívánat kifejezőjének, és örök hála a magyar nemességnek, mely ezt a világtörténetben páratlan szabadelvűséggel törvénynyé emelte!

Es mit kívánt?

A status-foglyok szabadon bocsátását, kik a börtön dögvészes levegőjére voltak kárhoztatva, mert az ész világosságával tisztították az emberi jobb szellem éltető levegőjét.

Es mit kívánt?

Az „Unió“-t, hogy a 300 év óta egymás mellett külön hazában élő magyar nemzet s egy testté egy lélekke egyesüljön.

Es teljesült-e mind e kívánat? Igen. S hogyan?

Meg van írva e tény története, fölvéste örök táblájára a magyar történet muzsája e nagy napot, mikor „a nép szétörtte lánczait, a nemzet fölszabadítá a földet és a szellemet, cenzura nélkül jelentek meg a lapok; népbizottmány vette át a közrendre felügyelést; Pestről a nép óriási tömegekben vonult át Budára kiszabadítani börtönből a sajtó martyrját, s úgy vitte haza nagy diadallal, mint egy hőst, a rabirót“.

S ki rendezte a föltámadás e dicső és magasztos, de mindenek fölött halaszthatatlanul szükséges ünnepét? Az akkori pesti ifjuság.

S ki volt ez ifjuság vezére? Az, ki büszke önértzettel zenghetette magáról:

„S te, szívem, ha hozzád férne,
Hogy kevély légy, lehetnél!
E hős ifjuság vezére
Voltam e nagy tetteknel
Egy ilyen nap vezérsége
S díjazva van az élet...
Napoleon dicsősége,
Te veled sem cserélek!“

a lánglelkű költő: Petőfi Sándor.

S ugyanó volt e nap első történetirója is. A valódi nagy költők ezek, milliók érzéseinek, gondolkodásának, eszméinek s elveinek képviselői.

Igy érezte ő is prófétai ihletében Európa ama nagyszerű erőszakos megrázkodását. Mikor meghallotta, hogy Lajos Fülöp elűzetése után Franciaország köztársasággá lett: „Vive la republique!“ kiálta fel, aztán

némán, merőben állt, de égve, mint egy lángoszlop, aztán eszméletét visszanyerve rohant fel vissza a fővárosba, nehogy nélküle kezdődjék a forradalom. Mire megérkezett, a forradalom lángja már becsapott Németországba, egyre tovább harapózott, végre Bécsset is fölglyujtotta. Márczius 13-án már megírta „Nemzeti dal“-át, a „Talpra magyar“-t, s benne az új idők fonséges esküjét:

„A magyarok isteneré
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!“

Márczius 14-én az ellenzéki kör gyűlése ősi szokás szerint eredménytelenül oszlott szét. De már másnap korán reggel Petőfi indítványára a legelső lépés megtevése határozattá vált s ez a sajtó fölszabadítása s Bulyovszky és Jókai mindjárt meg is szerkesztették a proklamációt. Aztán lelkesedéssel és bizalommal telve siettek azon kávéházba, hol a fiatalság várakozott reájok. Jókai felolvasta a proklamációt, Petőfi elszavalta Nemzeti dalát. Az ifjuság mindkettőt riadó tetszéssel fogadta. Ismétlődött az az egyetemen s ugyanitt elhatározták a 12 pont és a nemzeti dal kinyomatását, de nem cenzori engedélyvel. Hanem, mint kiküldöttek: Petőfi, Jókai, Vasvári és Vidacs lefoglalták a nép nevében Landerer nyomdáját s délre készen volt az első szabad nyomtatvány s azt ezrivel osztották szét a nép között. Délután 3 órakor a muzeum előtt a szakadó eső daczára mintegy 10,000 ember gyült össze; innen, hogy az ifjusággal a polgárság egyesüljön, a városházára vonultak. Itt rövid tanácskozás után a polgárság nevében aláírta a

Jokly L.-né, Prandell J.-né, Steinbach A.-né, Klein Mór dr.-né, Haidegger L. dr.-né, Reiss Viktorné, Schossberger Lipótné, Bröderné, Deutsch Zsigáné, Mangold Hermanné, Stassik Ferencz dr.-né, özv. Keresztesné özv. Novákné, Lasserné (Gyulafehérvár), Politzerné, Riessné, Rosenfeldné, Strasserné, Geigerné, Kurländer Imréné, Neumann N.-né.

Leányok: Vukovics A., Jokly Jenny és Irma, Geiger Jenny, Francz Ilonka, Piukovics Irma, Dobos Lola (Kalocsa), Kellner Anna, Pálffy Eti, Klein Jenny és Etel, Schossberger Malvin, Spitzer Giza (Szombathely), Steiner Irma (Győr), Novák Ilona, Riess Berta, Lassner Irma (Gyulafehérvár), Keresztes Irma, Politzer Alma, Rosenfeld Szidi, Neumann N., Prandell Mariska, Deutsch Rachel, Feldheim Irma, Eckstein Malvin stb.

— **Márczius 15-ike a főgymnásiumban.** A kat. főgymnásium gyakorló-iskolája is megünnepelte márczius Idusát. Az ünnepen jelen volt a gymn. ifjusága. Márczius Idusáról érkezett Muth Gáspár VII. o. t., a szabadságharczról Babitzky Lajos VIII. o. t., a gyakorló-iskola elnöke, az emlébeszédet írta Geisz Antal VIII. o. t., előadta Sántha Ernő VII. o. t.; szavaltak Mayer Aurél VIII. o. t. (Nemzeti dal), Guttmann Ignác VII. o. t. (Előre), Kugler Hugó VI. o. t. (15-ik márczius) és Rigó Sándor VI. o. t. márczius 15-e cz. alkalmi költeményét.

— **Jubileum.** Holstein Ede Klekk községének derék jegyzője tegnap este ünnepelte a Rózsa szállodában barátai és tisztelői körében husz éves jegyzői jubileumát. Az estélyen megjelentek Bakalovich Agost főszolgabíró, Tullics és Filkovics szolgabírák, a nagybecskereki járás összes községi jegyzői, a sajtó több képviselője és az ünnepeletnek számos barátja. Magától értetődik, hogy nem volt hiány tartalmas felköszöntőkben. Az első tósztot Bakalovich főszbíró mondta, ki Holsteinban a pontos tisztviselőt, a népnek igazi vezérét és atyját éltette. Beszéltek még azonkívül Tullics és Filkovics szolgabírák, Mayer Rezső, Schwarz Mór és Dazsu Péter urak. A kedélyes jubileum csak a hajnali órákban ért véget.

— **Halálozás.** Steinkrug János volt városi adótiszt ma reggel 7 órakor hosszas szenvedés után élte 53-ik évében meghalt.

polgármester a 12 pontot és bemutatta az ablakból az alant álló sokaságnak óriási lelkesedésére.

„Budára, Budára! . . . a helytartótanács-hoz! . . . nyitassuk meg Tánicsics börtönét . . . Budára!“ hangzott ezután egyre a nép kiáltása.

A kinevezett választmány (melynek tagjai voltak: Egressi Sámuel, Gyurkovics Máté, Irányi Dániel, Irinyi József, Kacsokovics Lajos, Klauzál Gábor, Molnár György, Nyári Pál, Petőfi Sándor, Rottenbiller Leopold, Staffenberger István, Tóth Gáspár, Vasváry Pál) legalább 20,000 ember kíséretében ment fel Budára a helytartó tanács-hoz és előadta kívánatait. A nagyméltóságú helytartótanács — mint Petőfi írja — sápadt vala és reszketni méltóztatott és 5 percznyi tanácskozás után mindenbe beleegyezett. A katonaságnak kiadatott a tétlenség iránt a rendelet, a cenzúra eltöröltetett, Tánicsics börtönajtaja megnyílt. A rab irót töméntelen sokaság hozta át Pestre. Ez volt a márczius 15-ike.

Nem. Még e nap történt valami.

Ezt a valamit leírta Jókai:

„A nemzeti színház is kitett magáért. Szinre hozták a cenzúra által rég eltemetett Bánkbánt s ingyen-előadást nyújtottak a közönségnek.

De mikor a függöny felhúzása után első számul megzendült a „Hazádnak rendületlenül“ a színpadon, együtt énekelte végig az egész közönség és még a Bánkbán történetét sem akarták látni s hallani, csak égni, csak élni.

Temetése holnap délután 4 órakor lesz. Béke poraira!

— Egy szegedi mama regénye. A „Trient“ című olasz lap — mint már írtuk — beszéli a következő érdekes történetet, mely bátran szolgálhatna valamely modern regényhez tárgyal. Az említett olasz lap a következőket írja:

Abbaziában a farsang utolsó napján egy olyan regényes eset történt, hogy egy About, vagy egy Maupassant sem írhatott volna különbet. Több hetek óta lakott az ottani „Stefánia“ szállodában egy K nevű urnó, kiről igazán elmondhatjuk, hogy oly szép volt, akárcsak egy márványból gyönyörűen kifaragott szobor.

Ez a nő már 35 tavaszt morzsolt le az életéből, míg leánya csak 17 éves, kit méltán mondhatunk fakadó rózsabimbónak. Ezelőtt egy pár hónapja még szegedi lakos volt a két szegedi szépség és most minket is itthagytak és így nem gyönyörködhetünk szépségükben. A mama egy pár hónapja, hogy özvegy, a szép leánya pedig menyasszonya volt egy spányol ifjunak. Az ifju nem tudván, hogy fordul a sors kereké, épen a Stefánia szállodába szállt meg és itt ismerkedett meg a választottjával.

A történet röviden így szól:

A farsang utolsó napján K. urnó fiatal leánya Finmába rándult egy ismerős családhoz látogatásra szórakozás végett. Este 6 órakor visszatért a leány Abbaziába, de mily nagy volt a meglepetése, midőn a mamuska helyett, mikor az ajtón benyitott, egy levelet talált az asztalon, melyen az ő neve volt fölírva. Nagy remegve fölbontotta a levelet és amint azt olvasta, mindinkább elhalványodott. Gyorsan végig futott rajta s tartalma a következő volt:

„Anyád és völégényed Franciaországba vettük utunkat, te légy becsületes, kitartó és bátor. A viszontlátásra. Anyád.“

Elképzelhető a leány megdöbbenése, haragja és fájdalomában a haját tépte, sőt mi több, elkeseredésében az ablakon ki akart ugrani, de ezt szerencsére megakadályozták és egy jó, igazán nemeslelkű szegedi család a bánatos rózsabimbót pártfogásába vette és azóta Szeged felé vették utjokat.

— **Eljegyzés az uralkodóházban.** Waideck Raineria Mária grófnőt eljegyezte Del la Grazia hercege. Waideck grófnő Henrik főhercegnek Waideck bárónővel kötött rangalatti házasságából származik. A grófnő jegyese, De la Grazia herceg ugyanis Berry hercegnének, az egykori francia trónörökös nejének az unokája. Berry herceg 1820-ban merénylet áldozata lett, neje hét hónappal később fiut szült, a későbbi Chambord grófot, a Bourbon-ház utolsó férfináját. A juliusi forradalom (1830) következtében Berry hercegné kénytelen volt Franciaországból elmenekülni, de

1832-ben visszatért és kísérletet tett arra, hogy a Vendéekben lázadást idézzon fel. Kísérlete nem sikerült s Berry hercegnő fogságba esett. A fogságban gyermekét szült s bevallotta, hogy 1831-ben titokban házasságra lépett Luchezi-Palli gróffal. Ekkor szabadon bocsátották. Luchezi-Palli grófot később De la Grazia Pignatelli hercegi czímmel tüntették ki. Waideck grófnő jegyese a börtönben született gyermek fia.

Irodalom és művészet.

* „Kenyér.“ Ily czim alatt fog megjelenni a „Magyar Génius“ remek kiállítású képes lap f. hó 20-án megjelenő száma. E szám emléklapnak van száma, s az abból befolyó tiszta jövedelem az árva-megyei inségesek javára fog szolgálni. Hevesi József és Karczag Vilmos a „Magyar Génius“ szerkesztői nagy arányu mozgalmat indítottak meg a lap érdekében s felszólították közreműködésre hírneves államférfiainkat, az irodalom és művészet kitünőségeit, sőt a külföldön élő magyar kitünőségekhez táviratokat küldtek szíjjel, hogy az ügy sürgössége folytán dolgozatokat küldjenek. Már eddig is számos kézirat és rajz érkezett be. A „Magyar Génius“ emléklapja szükség képest több iven fog megjelenni, s az ára csak egy forint lesz, a mely összeg a „Kenyér“ illetve a „Magyar Génius“ szerkesztőségéhez (Kerepesi-ut 14.) küldendő. Jól teszi a könyörületes közönség, ha a nemes célra való tekintetből a „Kenyér“ emléklapra előfizeteket gyűjt. Különösen a gyöngéd lelkű nő olvasókat hívjuk fel erre. A „Magyar Génius“ szerkesztősége egy-két szónyi megkeresésre azonnal küld gyűjtőlevelet, bárha az idő kímélése szempontjából ki-ki maga szerkeszt pár sornyi gyűjtő iv elé szükséges felhívást. A „Magyar Génius“ találékony és nemes intenczióktól áthatott tervét, mely bizonynyal tekintélyes összeggel fog hozzájárulni a nyomor enyhítéséhez, — az egész sajtó barátsággal és nagy elismeréssel fogadta, s a sajtó összes kitünőségei támogatják a szerkesztőséget a „Kenyér“ sikerülésében. Előreláthatólag az emléklap oly fényes kiállítású és gazdag tartalmu lesz, a milyen mostanában nem kerül ki a sajtó alól. — A „Kenyér“-re vonatkozó mindenféle megkeresés a „Magyar Génius“ szerkesztőségébe (Budapest, Kerepesi-ut 14.) intézendő.

* A „Vasárnapi Ujság“ márczius 13-iki száma 29 képpel, következő tartalommal jelent meg: „A francia új miniszterium.“ (Loubet, a francia új miniszterelnök arcképpel.) — „1848. márcz. 15.“ Költemény Endrői Sándortól. (Roskovicz Ignác és Cserna Károly rajzával.) — „A hős leány.“ Tót néprománéz. Schöpflin Aladártól. — „Nappali színjátás.“ Színész história. Irta Zöldi Márton. — „Talpas tótok.“ (Képekkel.) Feszty Árpádtól. — „A Kongó-vidék emberevő lakosai.“ Westmark Tivadar uti élményei Közép-Afrikában. (7 képpel.) — „Az 1892-iki nagy háború.“ — „Jövendő-lés.“ (3 képpel: 1. Salisbury beszéde az angol felsőházban; 2—3. A sardíniai tengeri ütközet.) — „Rossini“ (arcképpel) id. Abarányi Kornéltól. — „Gróf Csáky István“ (arcképpel.) — „A nők a jövő háboruban.“ — „Végszó egy irodalmi ügyben.“ — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes hetirovatok. — Ezekon kívül a Vasárnapi Ujság e heti száma „A felvidéki inség“ czim alatt külön mellékletet tartalmaz, melyen Mikszáth Kálmánnak „Éheznek a tótok“ és Majláth Bélának „A felvidékről“ című cikkeit közli nyolcz képpel, melyek az inséggel sújtott vidékekre s azok lakosságára vonatkoznak.

Ilyen volt az a 48-iki márczius Idusa. Nem egészen. Méltatlanság volna meg nem emlékezni a márczius 15-ki magyar nőkről.

A magyar ifjuság e diadalmos utját a legmagyarabban érző szívek sugára világította meg.

Mily lelkesülten ír e pillanatokról a „déli-bábos“ Jókai!

Ime: „Mikor márczius 15-én, a szabadság első reggelén, a küzdők mellére lelkesült nők tüzdelték fel az első kokárdát; mikor a szabadság első felszavát nők szegtek ki ablakaikba s lobogóikon mutatták fel a szent nevet, melyert a nép küzdött; mikor a nép közé egy nő hozta le a fehér zászlót, melyert az élni-halni esküvék; mikor Petőfinék, a forradalom költőjének ifju neje a megfordító percz előtt ezt mondá férjének: „ha halni kell, ez lesz a legszebb halál; légy erős!“ ekkor mutatták meg hölgyeink, hogy mi a nő — a magyar nő — hivatása.“

Es erre fényes, diadalmos idő következett; de utána gyász!

Befejezem emlékeztetemet Nyári Pálnak a világi sötét éjszakán Jókaihoz, Csányihoz és Kis Ernőhöz intézett igaz igéivel:

„Mi el vagyunk veszve. Magyarország elbukott. De a mit társadalmi téren kivivtunk, a nép felszabadítása, az örökké fenn fog maradni, s mi nem hiába vesztünk el.“

1848. márczius 15-ike hőseinek emléke a magyar nép szívében örökké éljen!

Táviratok.

A képviselőházból.

Budapest, márcz. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház a tegnapi, márczius tizenötödiki szünet után, ma folytatta tárgyalásait Bánffy Dezső báró elnökle alatt.

A napirendhez: a föllirati vitához először Rudnay báró szólott, ki ezuttal először szólalt föl és igen jó benyomást keltett. Szónok beszéde folyamán Eötvös Károlyt, a főrangú képviselőkről mondott szavaiért: osztálykülönbséggel vádolta, mire Eötvös Károly helyreigazítólag felelt.

Jókai Mór állott föl ezután és ritka nagy hatás és tetszés közt beszélt. A kosorus költő ma is pompás humoru beszédeinek egyikét mondá el, miközben polemizált Eötvössel és Apponyival. Egy ízben Károlyi Gábor közbe szólott, kit az elnök ismétlen rendre utasított, mire Jókai megjegyzé, hogy Károlynak szük-sége van a közbeszólásaira, mint a struccz-gyomornak a kavicsokra...

Jókait beszéde végén, a szabadelvű párt zajos ovációban részesíté, mire öt perc szünet következett.

Szünet után Eötvös Károly szavainak helyreigazítása végett szólalt föl, majd Polónyi és Pogrányi függetlenségi képviselők következtek az Eötvös-féle föllirati javaslatot pártolva. Ülés vége 3/4 2 órakor.

Márczius 15-ike a fővárosban

Budapest, márcz. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Budapest egyetemi fiatal-sága a szokott ünnepélyességgel ülte meg tegnap a szabadság fölvirradásának napját. Az egyetem-tér és a közeli utcák nemzeti-színű zászlókkal voltak földiszítve s az eső-dacára a házak ablakai szőnyegekkel, virágokkal voltak tele. Három órakor délután az egyetem előtt nagy néptömeg gyűlt egybe s Lippay Emil müegyetemi hallgató elszavolta Ábrányi Emil „Márczius 15-én” című alkalmi költeményét, utána Rényi József olvasóköri elnök tartott szép beszédet, majd Holereczky Ferencz gyógy-szerész diszmagyarban a „Nemzeti dalt” szavolta el viharos tetszés mellett. Ezután a Kossuth-nóta és a Hymnus éneklése mellett a Petőfi-szoborhoz vonultak, a hol a dalárda éneke és Leitersdorfer Béla szavolata és Hindy Attila beszéde után megkoszorúzták a szobrot. Erre a „Szózat” éneklése után szétoszóltak. A Petőfi-szobrot más társaságok is megkoszorúzták s a Terézváros elemi iskoláiban emlékbeszédet tartottak a 48-iki nagy eseményekről. Este számos vacsorákat rendeztek.

Kossuth Lajos állapota.

Budapest, márczius 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Turini sürgönyök szerint, Kossuth Lajos állapota jobbra fordult. Helfy Ignác a függetlenségi párt márczius 15-iki lakomáján fölolvasta Kossuth legutóbbi levelének kivonatát, melyben Kossuth csak szeme elhomályosodásáról panaszkodik.

A primási udvarból.

Budapest, márcz. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Vasary Kolos hgprimás csak április havában megy vissza Esztergomba. A tavaszi konzisztórium után, mely bibornokká fogja kreálni, nemsokára elutazik a pápához a biborkalapért, melyért minden új bibornoknak személyesen kell mennie. A primás napok óta a szent-István-társulat nagygyűlését megnyitó beszédjén dolgozik. A beszédben érinteni fogja a függő egyház-politikai kérdéseket.

Érdekes felfedezés.

Budapest, márczius 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szatyori Nagy Károly, a ref. gimnázium zenetanára kutatása nyomán arra a tapasztalatra jutott, hogy a közönséges társalgó beszéd hangfokozataiból s az abban nyilatkozó hangnemből meg lehet állapítani a beszélő kedélyhangulatát. A szakértő megállapítja a vádolt vagy a tanu beszédjéből, hogy igazat mond-e vagy sem? Képes a leghíresebb drámai művészek szónoklatait a legrészletesebb árnyalatokig hiven visszaadni, s így kezdő színészek hangjegyek segítségével tanulmányozhatják a nagy művészek koloraturáját. A tanár már tett is próbát, mely fényesen sikerült. Legközelebb nyilvánosan bemutatja észleleteit.

Egy régi temető.

Budapest, márcz. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Károly-körut 15-ik számú ház udvarán pinczét ásott a ház tulajdonosa — Stern nagykereskedő — s e közben a munkások elkorhadt koporsókra bukkantak. A koporsókat nagy vigyázattal kiemelték, de nagy részük széthullott s a csontok kiestek. Eddig 5—6 koporsóra bukkantak, azonkívül egész láda emberi csontot szedtek össze. Az ásatásnak folyton nagy tömeg bámulója van. A halottak nyakán olvasókat is fedeztek föl s így katholicus temetőre lehet következtetni. Egy férfi-csontváz mellett arany inggombot találtak. Eddig öt koponyát küldtek be a klinikára. Állítólag a temető már 300 éves. Annyi bizonyos, hogy ez a ház egyike Budapest legrégebbi házainak. A koporsók kiemelését a 3 méternyi mély üregből folytatják.

A czári merénylet hírének története.

Budapest, márcz. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A czár elleni merénylet hírének támadását az okozta, hogy Grünzburg orosz bank-czég csődöt mondott hat millió passzívával, és ez hozta izgalomba a bécsi börzét, és szülte a czár elleni merénylet híret. — A párisi merénylet, a prefektura ellen volt tervezve.

Közgazdaság.

A budapesti gabnatözséről.

Budapest, márczius 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Buzát ma ismét sürgősen kínáltak anélkül, hogy vevők a tegnapi árakat fizették volna. Effektiv buzát 10 krral olcsóbban könnyen lehetett venni. Forgalom 12000 mm. Tengeri rozs, árpa és zab tökéletesen elhanyagolt, az árak leglányhább irányzat mellett visszamenőben.

Határidő-üzlet:

Buza tavaszra 9.75—77.
Buza máj.—jun. 9.62—64.
Buza őszre 8.97—95.
Tengeri máj.—jun. 5.20—22.
Zab tavaszra 5.71—73.
Káposzta repce 13.05.—15.

Vegyes közlemények.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1892. márczius 15. Hízott sertés árak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgrammon felüli sulyban) 45¹/₂—46¹/₂ krig. Öreg közép (páronként 300—400 klgr. sulyban) 45—46 kr. Fiatal nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban) —48— krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 47—47¹/₂ krig. Fiatal könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 46¹/₂—48 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (pkint 280 klgron felüli sulyban) 46—46¹/₂ kr. Közép (páronként 220—280 klgr. sulyban) 46¹/₂—47 krig. Könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyb.) 46¹/₂—48 krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) 46—47 krig. Közép (pkint 220—260 klgr. sulyban) 45¹/₂—46¹/₂ krig. Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 45—46 krig. Sertésletszám 1892. márcz. hó 13-án volt készlet 142309 drb. 1892. márcz. hó 14-én felhajtott 2864 drb. 1892. márcz. hó 14-én elszállított 1701 drb. 1892. márcz. hó 15-én maradt készletben 143,472 drb. — A hízottsertés üzletirányzata: Könnyű áru keresett.

— Budapesti marhavásárok heti üzleti forgalma. (Márcz. 7—márcz. 13-ig.) Felhajtott: 1360 magyar és 55 szerb ökör, 58 bika, 225 fejős tehén, 489 magyar és — szerb vágótehen, 15 bivaly, 3122 borju, 353 juh, 3329 bárány, együtt 8987 darab. Ebből eladatott: 1230 magyar és 55 szerb ökör, 28 bika, 209 fejős tehén, 460 magyar és — szerb vágótehen, 15 bivaly, 3120 borju, 353 juh, 3329 bárány, együtt 8888 drb. Az e heti üzlet egészben veve elég kedvezően alakult. A vágómarha bár nem mind, de elég jó áron kelt el, míg a gazdasági marha kissé vontatottan talált vevőre. Az árak a múlt hetiekhez képest általában emelkedtek. Átlag-árak mmkint élőszul szerint: magyar ökör 24—33, szerb ökör 23—28, bika 24—32, magyar tehén 23—30, szerb — bivaly 18—24, borju 38—45, vágószul szerint: borju 56—68. Vágómarha drbonként: bika 130—260, magyar tehén jó minőségű 120—160, közepes 90—120, gyengébb 60—90, borju 16—28, juh páronként 6—12, bárány 3¹/₂—8. Gazdasági és tenyészmарha: fejőstehen hazai származású I. osztály 130—180, II. osztály 100—130, III. oszt. 67—100 darabonként. Igás ökör 240—380 páronként.

— Bécs-ujhelyi heti sertésforgalom.

Márczius 6 tól 12-ig. A sertésállomány márcz. 5-én volt 5148 drb, márcz. 6—12-ig érkezett 7701, összesen 12849 drb. Az érkezettek származásuk szerint: Stájerországból —, Magyarországból 6683, Horvát-Szlavonországból 2525, Boszniából 651, Szerbiából —, Galicziából 892 drb. Elszállított összesen 9246 darab. Ebből: Alsó-Ausztriába 5286, Felső-Ausztriába 1140 drb, Csehországba 899, Morvaországba 696, Sziléziába —, alpesi tartományokba 127, Horvátországba 984, külföldre 114, maradt márcz. 6-án sertésállomány 3608 drb. A felhajtott 7701 darab közt volt: 3603 malacz, 3950 süldő 2 egy éven felüli és 146 hízott sertés. Eladatott páronként 4⁰/₁₀₀ levonással: malacz 13—21, süldő 22—25, egy éven felüli 26—36. Szuróáru klgrmkint élűszul szerint: süldő 40—42 kr, hízott 42—44 kr.

— Bécsi sertésvásár. márcz. 15. Fölhajtott 8184 drb; köztük 1825 nehéz, 3144 közép és 3215 fiatal sertés. Nehéz sertések meglehetősen megtartották áraikat, míg fiatalok 1—2 frttal emelkedtek. Jegyzünk: nehéz áruért 42—43.50 frt; középért 34—41 frt; fiatalokért 37—45 frtot. Szalonna 46—46.50 frt; disznózsír 51.50—52.50 frt. (Mind 100 kilogramm szerint.)

REGÉNY-CSARNOK.

Halálos sebek.

Regény.

— A „Torontál” számára írta: —
Jurkovic Aladár.

(15-ik folytatás.)

MÁSODIK RÉSZ.

Oktáv gróf állapotában beállott a krízis. A koczkának fordulnia kellett. Vagy jobbra, vagy balra. Az orvosok remegve várták a pillanatot. Ha most nem érkezik valami nem várt, csodás segítség, a gróf életének menthetetlenül vége.

És a segítség éppen akkor, a mikor a szükség a legnagyobb volt, megérkezett.

A beteg ágyánál az orvos-egyetem egy híres sebész tanára jelent meg, a ki ilyen dologban felülmulhatlanul ügyességű volt, s a ki mindez ideig azért nem kereste fel a sebesültet, mivel valahol vidéken járt, s nem volt található sehol.

A ki felkereste, megtalálta, s a beteg ágyához küldte, az nem volt más, mint — Iván.

Ennek az orvosnak a megjelenésétől kezdődik Oktáv gróf gyógyulása. A professzor szilárd kézzel, tudomány adta bátorsággal hajtotta végre az alélt emberen a műtétet, s megmentette a biztos haláltól. A míg dolgozott, halálos csend uralkodott a szobában. Lilla maga is föleszmélt, s a szomszéd szobában félelem és reményközt várta az eredményt. Az egész műtét alig tartott tovább néhány pillanatnál, de Lilla előtt e csekély idő is valóságos örökkévalóságnak tetszett. Háta borzongott, s úgy képzelte, hogy haja őszülni kezd.

A műtétet végre befejezték.

Az ajtó megnyílt, s a küszöbön felgyürt ingujakkal jelent meg a professzor és így szólt:

— Örvendjen, asszonyom, férje meg van mentve! . . .

Lilla felsikoltott:

— Élni fog hát? . . .

Az orvos fejével intett:

— Igen, grófnő! . . . Az ég segítségével sikerült őt megmentenünk! . . .

Lilla szívéhez kapott s ájultan rogyott össze.

A mikor magához tért, szobájában találta magát. Komornája állott mellette. Lilla előtt úgy rémlett, mintha az egészet, a mi előbb történt, csak álmolta volna. Megsimitotta homlokát, s körülnézett. Majd a komornájához fordult:

— Luiza, miként kerültem ide?

— Mi hoztuk! . . . A méltóságos asszony el volt ájultva!

— Mikor ájultam el?

— A mikor az orvos ur tudtára adta, hogy a gróf ur meg van mentve!

Lilla fellelegzett.

— Tehát csakugyan igaz?

A komorna örömmel felelte:

— Oh, igaz. A gróf ur már is jobban érzi magát! . . .

— Vezessetek hát hozzá!

A komorna arca megnyult:

— Lehetetlenség, grófnő! . . . Az orvos szigorúan megtiltotta. A méltóságos urnak a legcsekélyebb felindulás is nagyon megáráthat . . . Várni kell, míg erősebb lesz kissé s elviselheti a vizontlátás izgalmait . . .

Lillát egy rettenetes gondolat szállotta meg.

Felugrott, s a komornára rohant:

— Hazudsz! . . . Hazudsz! . . . A gróf bizonyára meghalt, mert hozzá sem akartok engedni! . . .

A komorna rémülten hátrált.

Ebben a pillanatban a professzor lépett be:

— A komorna igazat mondott, grófnő! . . . Betegünk túl van a veszélyen . . . Türtöztesse magát kissé, s holnap láthatni fogja őt! . . .

Lilla zokogni kezdett, s megragadta az orvos kezét:

— Köszönöm önnek, orvos, köszönöm!

Az orvos visszahuzta kezét:

— Én csak kötelességemet teljesítettem . . .

Férje életét köszönje annak, a ki engem ideje korán ide hozott!

— Bizonyára köszönöm . . . Oh, hálás, nagyon hálás leszek érte! . . . De hát ki volt az?

— Cserven Iván ur! . . . Ő keresett fel falusi jószágomon, s hozott erőszakkal ide. E nélkül férje már kiszenvedett volna!

Lilla hátrátátorodott.

Iván, ismét csak Iván! De hát minő ember ez? Ördög-e vagy angyal? Előbb a legnyomorultabb módon meggyalázza őt, s megszökik, mint egy tolvaj, a ki tudja, hogy

gazzettét követett el. Aztán évek mulva, mikor már rég holtak hiszi őt mindenki, újból megjelenik. A biztos halál elé áll, csak azért, hogy megvédje az általa megsértett nő becsületét. Aztán meg akarja akadályozni férjét abban, hogy párbajt vívjon, s koczkára tegye életét. S mikor a párbaj mégis megtörténik, s a férj halálosan megsebesül, akkor ő az, a ki éjt és napot egygyé tesz, lőt-fut, hogy a férj életét megmenthesse.

És meg is menti! Ki hát ez az ember? Mi a célja? . . . Mi a szándéka? . . .

Lilla kezét nyújtotta az orvosnak.

— Köszönöm önnek, tanár ur a szíves felvilágosítást . . . Majd találok rá módot, hogy Cserven urnak is megköszönjem ön-feláldozó szíveségét . . .

— Cserven ur csak egyet kér! . . .

— Nos?

— Hogy fogadja el őt, grófnő! . . . Künn várja a választ . . .

Lilla hirtelen felszisszent:

— Nem, nem! . . . Az lehetetlen! . . .

Az orvos meglepetve nézett rá:

— S miért? . . .

A grófnő észrevette, hogy elárulta kissé magát, s nyugodtabb hangon tette hozzá:

— Hiszen láthatja, hogy minő állapotban vagyok! . . . Így csak nem fogadhatok vendéget! . . .

Az orvos fejét rázta:

— Oh, az mit sem tesz! Cserven ur úgy mondta, hogy fontos közlendői vannak. Bizonyára el tudja ő is képzelni, hogy méltóságod minő állapotban van, s nem fogja kivánni, hogy diszben fogadja . . .

Lilla habozott:

— Mégis, mégis, doktor, az lehetetlen!

— Sőt ellenkezőleg . . . Lehetetlenség, hogy el ne fogadja! . . . Hiszen ez sértés volna! . . .

Lilla hallgatott.

— Nos, tehát felküldjem?

Lilla nagy elhatározással felelte:

— Tegye! . . .

Az orvos megszorította Lilla kezét:

— Ugy, ugy, grófnő! Tegye meg, köszönje meg ennek az embernek a jószágát. Derék ember, a ki önzetlenül, szíve szerint cselekedett, s megérdemli háláját.

(Folyt. köv.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1891 okt. 1-től.

Menetrend a Nagyikinda—nbecskerei vasútvonalon.

Nagy-Kikinda—Nagy-Becskek.		3011 3001
		v. v. v. v.
		II. III. o.
Budapest ind.	7.00	7.45
Temesvár	9.30	11.30
Nagy-Kikinda	3.30	3.30
Karlova	4.34	4.11
Beodra	4.53	4.23
Török-Becse—Araes	6.03	5.02
Kumán	6.32	5.22
Melencze	7.07	5.42
Ellemér	7.55	6.01
Nagy-Becskek	7.59	6.18
	érk.	

Nagy-Becskek—Nagy-Kikinda.		3002 3012
		sz. v. v. v.
		II. III. o.
Nagy-Becskek ind.	6.30	7.10
Ellemér	6.48	7.33
Melencze	7.11	8.08
Kumán	7.27	8.30
Török-Becse—Araes	7.52	9.14
Beodra	8.27	10.00
Karlova	8.39	10.21
Nagy-Kikinda	9.23	11.12
	érk.	
Temesvár	4.40	
Budapest	2.05	7.20
	8.40	

Menetrend a Torontáli helyi érdekű vasutak vonalain.

Nagy-Becskek—Versecz.		3101 3111
		sz. v. v. v.
		II. III. o.
Nagy-Becskek ind.	8.15	
Nagy-Becskek-Bégapart	8.22	3.10
Lázárföld	8.50	3.43
*Pusztá-Kenderes 8. sz. őrház		
*Lajosmajor		
Szárcsa	9.16	4.15
Szécsány	9.29	4.30
	érk.	
Szécsány Párdány l. alul		
Szécsány ind.	9.39	4.74
Bóka	9.52	5.02
Kanak—O-Lécz	10.09	5.22
*Barárháza 6a. sz. őrház	10.17	5.34
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	10.26	5.46
Györgyháza	10.36	5.58
Zichyfalva	10.48	6.15
Nagy-Margita	11.03	6.31
*Loudon-Tanya	11.10	6.40
Bethlen-Tanya	11.29	7.02
*Temes-Paulis	11.37	7.12
Versecz-Rét	11.44	7.20
Versecz	11.48	7.24
	érk.	

Versecz—Nagy-Becskek.		3112 3102
		sz. v. v. v.
		II. III. o.
Versecz ind.	5.12	2.35
Versecz-Rét	5.17	2.42
*Temes-Paulis	5.24	2.49
Bethlen-Tanya	5.34	2.57
*Loudon-Tanya	5.35	3.15
Nagy-Margita	6.04	3.23
Zichyfalva	6.16	3.35
Györgyháza	6.31	3.47
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	6.50	4.02
*Barárháza 6a. sz. őrház	7.01	4.10
Kanak—O-Lécz	7.13	4.19
Bóka	7.32	4.35
Szécsány	7.46	4.46
	érk.	
Szécsány Párdány l. alul		
Szécsány ind.	8.01	4.56
Szárcsa	8.18	5.10
*Lajosmajor		
*Pusztá-Kenderes 8. sz. őrház		
Lázárföld	8.51	5.37
Nagy-Becskek-Bégapart	9.22	6.04
Nagy-Becskek		6.08
	érk.	

Szécsány—Párdány.		3211 3213
		v. v. v. v.
		II. III. o.
Szécsány ind.	5.10	9.44
Módos	5.27	10.14
*Fény	5.49	10.23
Párdány	6.01	10.35
	érk.	

Párdány—Szécsány.		3212 3214
		v. v. v. v.
		II. III. o.
Párdány ind.	6.49	3.49
*Fény	7.02	4.02
Módos	7.17	4.17
Szécsány	7.40	4.40
	érk.	

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhúzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.
A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

Bika-eladás.

F. évi márczius 20-án, d. e. 10 órakor Melencze községében 4 darab bika nyilvános árverés útján eladni fog.
(92—3.2)

Előjáróság.

H i r d e t é s e k.

Zárszámadása

a franzfeldi községi takarékpénztárnak

az 1891. évre.

Mérleg-számla.

Tartozik:		Követel:	
	frt		frt
Az osztrák-magyar bank temesvári fiókjánál girószámlának javára letéteményezett	100—	Tőke-számla	20000—
Az osztrák-magyar bank temesvári fiókjánál a folyó számla terhére	24-80	1 hitelező	244-72
1 adós	100—	Átmeneti kamatok számlája (1892. évre)	2294-95
Pénztári számla	8759-16	Tartalékalap-számla	9306-25
Váltó-számla	160679—	Betét-számla	134339-70
		Tiszta nyereség	3477-34
	<u>169662-96</u>		<u>169662-96</u>

Veszteség- és nyereség-számla.

Tartozik:		Követel:	
	frt		frt
Kamatadó-számla	401-83	Átmeneti kamatok számlája (1891. évre)	1159-13
Költség-számla	67-13	Leszámitolási kamatok számlája	9012-95
Betétkamatszámla	4018-22		
Üzletlőkekamat-számla	1150-48		
Nyomatvány-számla	3-34		
Visszleszámitolási kamatszámla	829-69		
Adó-számla	224-05		
Tiszta nyereség	3477-34		
	<u>10172-08</u>		<u>10172-08</u>

Kelt Franzfelden, 1892. évi január hó 4-én.

Ruppenthal Ádám. **Jahraus Lajos.** **Koch György.**

Ezen zármérleg, nyereség- és veszteség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítottván, a pénztár megfelelően megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen a törvény szerint vezetettek, úgy jelen zármérleggel, mint nyereség- és veszteség-számlával megegyezőnek találtattak.

Kelt Franzfelden, 1892. évi február hó 13 án.

(89—1.1)

Kittelberger Mihály, **Hild Ferencz,**
községi képviselők, mint takarékpénztári választmányi tagok.

Zeller János, **Fetter Márton,**
községi esküdtek, mint takarékpénztári választmányi tagok.

A zárszámadás az 1892. évi február hó 20 án tartott rendkívüli képviselő-testületi gyűlésen felolvastatott, átvizsgáltatott és mint helyes egész terjedelmében elfogadtatott. Az elért tiszta nyereségből 193 frt 75 kr. a tartalék-alaphoz csatoltatott, mely ma a községi pénztárból átvitt 500 frttal a 10,000 frtnyi összeget elérte; 2414 forint 26 kr. a községi pénztárba átvitetett s 869 forint 33 kr. a takarékpénztári igazgatósági tagoknak fáradságukért jutalomképen kiszolgáltattott.

Kelt Franzfelden, 1892. évi február hó 21-én.

Ruppenthal Ádám,
jegyző.

Jahraus Lajos,
bíró.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.